

...niet nog...
 ...naar ze ging stiekem...
 ...toen ik haar wilde laten...
 ...gooide gauw haar sigaret naar...
 ...ik heb ook van alles geprobeerd. Al...
 ...ik heb gedaan, maar niks hielp. Ik...
 ...het verschrikkelijk. Ik had gehoopt dat...
 ...medelijden kreeg en zou stoppen, maar...
 ...tegenwoordig Ze wordt boos en gaat gewoon...
 ...doort Ik weet niet of je veel hebt aan deze...
 tips:
 - hang letterlijk overal papieren met zwarte...
 doodskoppen op, of met een doodskop...
 met een asbak naast zich.
 - erover praten met iemand (misschien met...
 je ouders).
 - sigaretenpasje verbranden of verknippen.
 - iets alleen doen of beloven als ze stoppen...
 met roken.
EEN MEISJE VAN 9

HERINNERINGEN AAN DE KINDERTELEFOON

tekst: Julie de Graaf | beeld: privé-archief geïnterviewden

De Kindertelefoon is al 34 jaar de plek waar kinderen en jongeren anoniem hun hart kunnen luchten. Journalist Julie de Graaf ging voor het Kindertelefoon Magazine op zoek naar mensen die ergens in die afgelopen 34 jaar hebben gebeld. Hoe kijken zij nu terug op hun gesprek met De Kindertelefoon?

JANNEKE (1966) BELDE DE KINDERTELEFOON IN 1979

Ik heb één keertje gebeld en dat herinner ik me nog heel goed: ik was 12, zat in de brugklas en mijn ouders waren voor het eerst een weekje op vakantie zonder de kinderen. Mijn broertje en zusje logeerden bij mijn opa en oma, en ik bij mijn oom en tante. In die week overleed een jongen uit de groep waarmee ik elke dag twaalf kilometer naar school toe fietste. Hij had tijdens zijn bijbaantje op de molen een klap van de wieken gekregen en was op slag dood. Ik kende hem niet heel goed, maar had stilletjes een oogje op hem. Toen ik hoorde dat hij was overleden, was ik helemaal in de war en erg verdrietig. Het was voor het eerst dat iemand van mijn leeftijd overleed, en dan ook nog iemand die ik leuk had gevonden. Ik twijfelde heel erg of ik naar zijn begrafenis moest gaan. Ik wilde niet mijn ouders bellen, omdat ik bang was dat zij zich zorgen om mij zouden maken op hun vakantie, maar ik durfde het ook niet met mijn oom en tante te bespreken, omdat ik zo in de war was over mijn eigen gevoelens. Dat was het moment waarop ik De Kindertelefoon heb gebeld. Van te voren was ik doodzenuwachtig. Ik had over De Kindertelefoon gehoord via een advertentie in een meisjesblad, maar wist niet zeker

”Toen ik had opgehangen gloeide ik helemaal van spanning en van opluchting

of dit wel iets was waar ik over mocht bellen. Gelukkig was het een heel fijn gesprek. Ik geloof dat ik onmiddellijk begon te huilen, maar dat ik een lieve vrijwilliger aan de lijn had die mij snel op mijn gemak wist te stellen. We hebben gepraat over de dood van de jongen en mijn gevoelens. Ze vertelde mij dat niemand het raar zou vinden als ik naar de begrafenis zou gaan en dat je ook naar een begrafenis mag gaan als je iemand niet heel goed hebt gekend. Dat was voor mij erg belangrijk om te horen. Verder drong ze er op aan dat ik mijn oom en tante zou vertellen wat er was gebeurd, zodat ik steun uit mijn omgeving zou hebben. Toen ik had opgehangen gloeide ik helemaal van spanning en van opluchting; wat was ik blij dat ik had mogen bellen en wat was het wonderlijk geweest om met een vreemde een veiligheid te kunnen ervaren, die ik op dat moment nergens anders vond. Ik heb haar advies opgevolgd en heb het meteen dezelfde dag nog aan mijn oom verteld, die daar heel goed op reageerde. Hij is later die week met mij naar de begrafenis gegaan. Mijn kinderen zijn nu 11 en 13 en weten van het bestaan van De Kindertelefoon. Ik zou het heel goed vinden als ze een keertje zouden bellen als ze ergens mee zitten, omdat ik weet dat De Kindertelefoon de functie heeft van een neutrale derde. Uit eigen ervaring weet ik bovendien dat het niet betekent dat ze dan geen vertrouwen in mij hebben, maar dat het soms fijner is om iets met een relatief vreemde te bespreken.

JORIS (1970) BELDE DE KINDERTELEFOON IN 1982

Toen ik elf was raakte ik verliefd op een meisje. En daarna op haar broer. Ik realiseerde me pas dat het “niet normaal was” om op jongens te vallen toen ik aan het meisje vertelde dat ik haar broer ook leuk vond en zij boos werd. Vervolgens vertelde ze aan iedereen die het wilde horen dat ik “een homofliker” was. Dat was de start van een verwarrende tijd waarin ik lang geworsteld heb met het ontdekken van mijn identiteit. Het was begin jaren '80 wel in de mode om als jongere over je problemen te praten, dus er waren allerlei instanties waar ik terecht kon. Er waren radioprogramma's waar je naar toe kon bellen om advies te krijgen, maar ook telefoonlijnen als Korrelatie, het Gay & Lesbian Switchboard en natuurlijk De Kindertelefoon. Ik ontdekte De Kindertelefoon in de Taptoe, een blad voor kinderen waar ik een abonnement op had. Alleen al het bestaan van een telefoonlijn speciaal voor kinderen waar ik anoniem mijn verhaal kwijt kon, vond ik een grote opluchting. Toen mijn ouders een keertje niet thuis waren, heb ik gebeld. Ik zal toen een jaar of 12, 13 zijn geweest en was op zoek naar bevestiging dat er meer mensen waren zoals ik. Daarnaast had ik allerlei vragen: wat gaat dit betekenen voor de rest van mijn leven? Hoe gaat het nu verder met mij? Hoe kom ik aan een vriendje? Hoe vertel ik het mijn ouders? Bij De Kindertelefoon heb ik een soort noodkreet kunnen uiten. Van het gesprek zelf kan ik me niet meer zoveel herinneren, behalve dat ik het fijn vond om iemand aan de lijn te krijgen met wie ik in vertrouwen kon praten. Dat alleen al is heel veel waard als je zo in de put zit. Het gevoel dat ik aan dat gesprek heb overgehouden, was een gevoel van aanmoediging. De vrijwilliger heeft me echt moed in willen praten om het aan mijn ouders te vertellen, zodat ik kon merken dat de wereld dan niet zou vergaan. Dat was makkelijker gezegd dan gedaan, want ik heb jarenlang in een identiteitscrisis gezeten en ben er zelfs depressief van geweest. Hoewel mijn ouders nogal vrijzinnig zijn en ik kon weten dat ze dit niet af zouden keuren, heb ik er heel lang over gedaan om uit de kast te komen. Pas om mijn negentiende had ik een doorbraak, en heb ik het aan mijn beste vriend verteld. Op dat moment viel er een last van mijn schouders. Daarna ging alles eigenlijk vanzelf en was mijn probleem ineens opgelost.

”Bij De kindertelefoon heb ik een soort noodkreet kunnen uiten (...) Van het gesprek zelf kan ik me niet meer zoveel herinneren, behalve dat ik het fijn vond om iemand aan de lijn te krijgen met wie ik in vertrouwen kon praten

ELLEN (1970) BELDE DE KINDERTELEFOON REGELMATIG TUSSEN 1980 EN 1982

”Dan luchtte ik eerst mijn hart over de pesterijen en daarna vertelde ik ook over de leuke dingen die ik had meegeemaakt

Ik werd erg gepest op de lagere school en voelde me heel onzeker. Bij ons in de klas was het “stoer” om iemand op te wachten en in elkaar te slaan, waardoor ik altijd bang op school kwam en niet naar huis durfde. Thuis kon ik niet op veel begrip rekenen. “Sla er maar op los” en “Je zal er zelf wel onderdeel van uitmaken” zeiden mijn ouders. Op school werd het pesten wel gezien, maar niet echt serieus genomen. Het was een afschuwelijke periode, waarin ik gelukkig mijn verhaal kon doen bij De Kindertelefoon. Ik belde regelmatig en wist

” De behoefte van kinderen om gehoord te worden, zal nooit verdwijnen

op een gegeven precies bij welke Kindertelefoon-locatie ik fijn kon kletsen. In die tijd waren er nog verschillende nummers voor de verschillende vestigingen van De Kindertelefoon, en ik heb ze bijna allemaal uitprobeerde. De gesprekken betekenden heel veel

voor mij, omdat ik gehoord werd en serieus werd genomen. Ik was in die tijd heel eenzaam en keek er echt uit naar uit om af en toe te bellen. Dan luchtte ik eerst mijn hart over de pesterijen en daarna vertelde ik ook over de leuke dingen die ik had meege maakt; over dat ik was gaan zwemmen of bij mijn opa en oma was gaan logeren. Zo heb ik van mijn tiende tot mijn twaalfde gebeld, totdat mijn vader een keer heel boos werd om de mysterieus hoge telefoonrekeningen. Rond die tijd zijn mijn ouders gescheiden en stopte mijn moeder met werken, waardoor ze altijd thuis was en ik niet meer kon bellen. Gelukkig had ik De Kindertelefoon steeds

minder nodig, omdat ik naar een andere school ging, vrienden maakte en minder eenzaam werd.

Toen ik twintig was, las ik een oproep in de krant dat De Kindertelefoon bij mij in de buurt op zoek was naar vrijwilligers. Ik heb me meteen aangemeld en heb vier jaar lang met heel veel plezier naar kinderen geluisterd en ze advies gegeven. In die tijd heb ik er hard voor geknokt om te zorgen dat De Kindertelefoon gratis zou worden. Ik ben zo blij dat dit nu zo is, en dat het nummer niet op de telefoonrekening van je ouders verschijnt. Nu is De Kindertelefoon echt voor iedereen toegankelijk.

Op het moment ben ik heel tevreden als vrijwilliger bij het Landelijk Cliëntenforum Jeugdzorg, maar ik sluit niet uit dat ik ooit weer bij De Kindertelefoon aan de slag ga. Als ik jongeren spreek met problemen, dan vertel ik ze altijd over De Kindertelefoon en de mogelijkheid om te chatten of te bellen. Ik denk dat de behoefte van kinderen om gehoord te worden nooit zal verdwijnen en draag De Kindertelefoon dan ook een heel warm hart toe.’

MARLEEN (1989)

BELDE DE KINDERTELEFOON IN 2000

Mijn ouders rookten en dat vond ik al op jonge leeftijd heel erg. Ik was vrij vocaal en creatief in mijn protest: ik maakte tekeningen van halfdode mensen met nog een sigaret in hun hand, plakte overall in huis zelfgemaakte “verboden te roken”-borden en knipte hun sigaretten doormidden of stopte ze in een glas water. Als ik mijn ouders zag roken werd ik heel kwaad, zeker als ze probeerden om stiekem ergens een sigaret op te steken. Ik was behoorlijk militant, maar het was echt een grote bron van frustratie.

Toen ik 9 of 10 was heb ik hier over naar De Kindertelefoon gebeld toen ik op een middag bij mijn buurmeisje aan het spelen was. Ik verwachtte niet dat De Kindertelefoon zou zorgen dat mijn ouders zouden stoppen met roken, maar het leek me wel fijn om een keer mijn verhaal te doen. Ik weet nog dat ik het niet eng vond om te bellen; eerder stoer omdat ik mijn ouders lekker ging verklappen. Ik herinner me dat ik een aardig meisje aan de lijn kreeg, met een heel lieve stem. Ze luisterde goed en gaf allemaal tips die ik natuurlijk al lang geprobeerd had, maar toch voelde ik me gesteund. Het betekende veel voor mij dat er nu een keer

” Nadat ik had opgehangen, was ik heel blij: Ik voelde me getroost en begrepen

een volwassene aan mijn kant stond. Nadat ik had opgehangen, was ik heel blij: ik voelde me getroost en begrepen. Jammer genoeg heeft het gesprek uiteindelijk niet geholpen met mijn probleem. Ik ben nog wel doorgegaan met mijn anti-rookprotest, maar inmiddels is het dertien jaar later en roken mijn ouders nog steeds...’

Hoe het allemaal begon

1979 was het internationale jaar van het kind en het jaar dat De Kindertelefoon werd opgericht. Een van de oprichters was Denny Mouqué. Zij vertelt over het prille begin van de organisatie en de verrassingen die de eerste lichte vrijwilligers stonden te wachten.

Tekst: Catherine Coumou | Beeld: privé-archief Denny Mouqué

‘Samen kijken hoe we kinderen laagdrempelig kunnen bereiken’,

zo luidde het oproepje in de Volkskrant. Ik was net klaar met mijn studie orthopedagogiek en dit leek

me wel wat. Ik reageerde en met een clubje van vier zijn we meteen begonnen. Er waren in die tijd maar weinig voorzieningen waar kinderen met vragen en problemen terecht konden. Je had wel het Jongeren Advies Centrum, een plek waar kinderen die diep in de problemen zaten naar toe konden, en zogenaamde wegloophuizen voor kinderen die het thuis niet meer zagen zitten. Maar wij wilden iets creëren waar een kind snel en makkelijk om hulp kon vragen, voor allerlei problemen en situaties. Dat deze hulp via de telefoon moest, was ons meteen duidelijk. Bellen leek ons het meest anoniem en laagdrempelig. Bovendien wilden we zoveel mogelijk jongeren bereiken. En via een telefoonlijn bereik je nu eenmaal veel meer jongeren dan met een centrum waar ze langs moeten komen.

Met dat groepje zijn we toen gaan kijken: wat is er voor nodig en wat kunnen wij doen om zo’n telefoonlijn op te zetten? We gingen op bezoek bij de reeds bestaande hulplijn voor volwassenen, om te kijken hoe dat in zijn werk ging. Daarna hebben we de lokale voorzieningen voor jongeren in kaart gebracht, zochten we uit hoe we vrijwilligers konden trainen in gesprekstechnieken en begonnen we een stichting zodat we subsidie konden krijgen. Er kwam dus heel wat bij kijken. Al snel kregen we wat financiële steun van organisaties als Kinderpostzegels en Jantje Beton. Met dat geld konden we een kamer in de Amsterdamse Jordaan huren en telefoons aanschaffen. En zo zijn we in 1979 met een stuk of twaalf vrijwilligers begonnen. Ook toen al bestond het merendeel van de vrijwilligers uit studenten psychologie of van de sociale academies. De Kindertelefoon was nog niet gratis, maar we konden jongeren die vanuit een telefooncel belden, wel terugbellen.

Mooi was de vele steun en PR die we kregen. Zo werden we regelmatig door het jeugd- en het gewone journaal benaderd en voor positieve publiciteit hoefden we eigenlijk niks te doen. Het was een

ontzettend leuke tijd met een heel enthousiaste actiegroep. Ons motto was: Elk kind mag bellen, met wat voor vraag dan ook. Een grapje moet kunnen en we blijven altijd vriendelijk!

Waar we van schrokken waren de telefoontjes over seksueel misbruik. Dat was in die tijd nog een vrij onbekend probleem. De Kindertelefoon had wat dat betreft een signaalfunctie. We hebben onder meer met De Kinderrechtswinkel samengewerkt om bekendheid aan deze problematiek te geven, maar ook om kinderen middelen te kunnen bieden om seksueel misbruik te kunnen weren en zich te kunnen uiten. Het doorverwijzen van kinderen naar hulpverleners deden we toen dus ook al.

Uiteindelijk heb ik acht jaar met veel plezier voor De Kindertelefoon gewerkt, totdat ik toe was aan een nieuwe uitdaging. Nog steeds ben ik erg trots op De Kindertelefoon en op het feit dat er nog steeds zoveel kinderen bellen en chatten. Zelfs al is de toegang tot informatie door de komst van het internet nu veel groter dan in onze tijd, De Kindertelefoon blijft zijn waarde behouden. Eigenlijk was De Kindertelefoon gewoon een gat in de markt!’

‘Voor positieve publiciteit hoefden we eigenlijk niks te doen’

